

Pop-up gesprek 'Gekleurd Utrecht (niet) Welkom'

Bibliotheek Kanaleneiland, zaterdag 1 juli van 13.00 tot 14.15 uur

Inleiding

Het pop-up gesprek in de Bibliotheek van Kanaleneiland ging over uitsluiting en discriminatie en was de eerste in een reeks van vier pop-up gesprekken; later nog in o.a. Overvecht en Hoograven. De serie is een vervolg op bijeenkomst die StadspodiumUtrecht op 5 april over dit onderwerp organiseerde. Toen werd duidelijk dat uitsluiting en discriminatie een hardnekkig probleem vormen dat niet mag worden onderschat. Er is meer inzet nodig om dat tegen te gaan. Tijdens de pop-up gesprekken willen we bespreken hoe die extra inzet eruit moet zien.

Het gesprek werd geleid door Yassine Beqqali en Patrick van der Hijden. Tijdens dit eerste pop-up gesprek waren er 15 aanwezigen. De aftrap gebeurde door Ali Amghar die een column uitsprak. Daarna werden de aanwezigen aan de hand van drie stellingen uitgedaagd om met 'hun voeten te stemmen' (door in het eens of oneens vak te gaan staan) om vervolgens met elkaar het gesprek aan te gaan. Van confrontatie maakten de aanwezigen op die manier met elkaar de stap naar verbinding. Het leverde een geanimeerd gesprek dat volgens de aanwezigen beslist moet worden herhaald.

Stelling 1 Ik voel me regelmatig uitgesloten vanwege mijn kleur of mijn achtergrond

In eerste instantie gaat iedereen in het oneens vak staan. Wanneer de stelling wordt aangepast tot ik voel me wel eens ... nemen twee mensen plaats in het vak eens. Een echte discussie wordt het wanneer de vraag wordt gesteld of aanwezigen zich wel eens anders behandeld voelen.

"Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik anders behandeld te worden. Of misschien een keer op mijn werk toen ik niet werd aangenomen voor een bepaalde baan. Maar dat draaide ik toen om, door harder te knokken voor een andere baan, een betere eigenlijk, en dat lukte. Ik denk dat ik mij nooit zo kwetsbaar opstel bij dit soort zaken."

Het gevoel harder je best te moeten doen wordt door anderen herkend. "Ik verhuisde drie jaar geleden naar een andere wijk, naar een straat met alleen witte Nederlanders. Ik draag een hoofddoek, dus daar viel ik op. Er was een buurman, die groette mij nooit. Ik vroeg mij af: wat heb ik misdaan? Alleen naar omdat ik van Marokkaanse afkomst ben? Ik moest mij bewijzen door heel aardig te doen tegen iedereen en dat werkte. Je moet je als Marokkaanse altijd meer bewijzen, meer dan de rest laten zien dat je goed bent. Ik bakte voor iedereen in de straat een taart en deelde die uit. Sindsdien heb ik met iedereen een goed contact, ook met die ene buurman."

Dat je anders behandeld wordt is niet altijd te bewijzen. Vaak is het een gevoel. Geen fijn gevoel. "Soms twijfel ik of ik anders behandeld wordt of niet. Een keer trok een vrouw in de trein snel haar tas naar zich toe toen ik tegenover haar ging zitten. Daar had ik een raar gevoel bij, op de manier waarop dat gebeurde, maar bewijzen kan ik het niet. Ik heb ook besloten daar geen negatieve energie in te stoppen."

Stelling 2 De stem van gekleurde Nederlanders wordt te weinig gehoord in de media en de politiek

Met deze stelling is één persoon het eens, terwijl drie anderen twijfelen. In het algemeen vormen media en politiek een slechte afspiegeling van de maatschappij; dat is niet alleen zo op kleur, vinden zij. Ook de Utrechtse politiek maakt zich daaraan schuldig. Terwijl al jaren bekend is dat gekleurde Nederlanders gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt, kwam die pas twee jaar terug met het initiatief anoniem solliciteren om discriminatie op de arbeidsmarkt tegen te gaan.

De media en de politiek zouden meer aandacht aan uitsluiting en discriminatie moeten geven, vinden de aanwezigen op het pop-up gesprek.

Stelling 3 Ik sluit wel eens mensen uit, omdat ze een andere achtergrond hebben dan de mijne

Iedereen antwoordt in eerste instantie nee. Maar is dat wel zo, of gebeurt het vaak ook onbewust?

“Dat klopt wel. Zo wil ik eigenlijk niks met kakkers van doen hebben. Terwijl als je met ze praat, ook daar heel aardige mensen tussen blijken te zitten.”

“Als ik naar mezelf kijk, denk ik dat het onbewust wel een rol speelt. Ik probeer open te staan voor diversiteit. Maar in de schoolkeuze voor mijn kinderen zijn we toch voor een witte school gegaan. Dat hebben we voor ons gevoel goed gepraat met de betere rapportages over die school dan een andere. Maar eerlijk gezegd ging het vooral om de keuze tussen een witte en een zwarte school.”

Door andere aanwezigen wordt dat herkend. Een van de aanwezige vrouwen van Nederlandse afkomst stelt zich kwetsbaar op.

- “Ook ik wil mensen niet uitsluiten, maar toch merk ik dat ik dat soms doe op basis van een uiterlijke indruk. Bijvoorbeeld islamitische vrouwen die helemaal bedekt zijn. Daar kan ik niet aan wennen. Dat ervaar ik als een afwijzing van onze verworvenheden, van de vrijheden waarvoor gevochten is, van alles waar we in dit land voor staan.”
- “Maar kan u dat niet als keuzevrijheid zien?”, vraagt een jonge vrouw van Marokkaanse afkomst haar.
- “Misschien moet ik dat wel doen, maar mijn interpretatie is toch die van een afwijzing van de Nederlandse samenleving, van hoe we hier met elkaar omgaan. Wanneer je zo bedekt gaat en ik het gezicht van die persoon niet kan zien, dan is het voor mij onmogelijk om haar te ontmoeten.”
- “Dat heb ik juist met mensen die haast bloot over straat lopen.”
- “Nederland kent een lange geschiedenis waarin mensen zich vrijgevochten hebben”, volgens een derde persoon die zich mengt in de discussie. “Een lange tijd waarin in dit land daarover veel kennis is opgebouwd. Zo noem ik het. Wanneer ik dat aan mijn moeder in Marokko probeer uit te leggen, snapt zij dat niet. Zij heeft die bepaalde kennis niet. Mijn moeder draagt een hoofddoek. Ook dat gebruik kent een lange geschiedenis, heeft ook te maken met kennis, maar dan met een andere kennis dan hier.”

Welke boodschap nemen we mee uit dit gesprek voor politici en anderen?

- Ontdekking bij alle aanwezigen: wij zijn er allemaal op onze eigen manier mee bezig.
- Ontmoeting is belangrijk, echt in gesprek met elkaar raken, luisteren met interesse.
- Gedrag is deels onbewust. Vaak kiezen we onbewust voor iets of iemand op basis van overeenkomsten. Dat is vaak makkelijker dan te maken hebben met verschillen.
- De gemeente heeft het programma Utrecht zijn we Samen. Wat bedoelen we daar precies mee? Wanneer voelen wij ons niet alleen welkom maar vooral thuis in Utrecht? Van wie is Utrecht? Daarop Utrechters zelf zoveel mogelijk aan het woord laten.
- Het moet van twee kanten komen. Niet: wij worden gediscrimineerd en zij moeten daar wat aan doen. Te vaak wordt de politiek een zaak van maatregelen. Bijvoorbeeld in het geval van de vrouw die gekort wordt op haar uitkering, omdat ze op werk een niqab wil blijven dragen. We moeten elkaar in eerste instantie beter willen leren begrijpen.
- Naar elkaar toewerken kan tegelijkertijd niet zonder het stellen van grenzen; in ieder geval in het openbare leven. Mijn vrijheid houdt op waar die jouw grenzen overschrijdt, is een uitspraak. Over die grenzen, waar we die leggen, moet de discussie ook gaan.

Ons advies

- Mingen moet (laagdrempeliger). Niet alleen op kleur, maar ook bij een handicap, seksuele voorkeur, etc.
- Zorg ervoor dat iedereen zich thuis voelt in onze stad (belangrijker dan je welkom weten).
- Ga zelf ook iets doen, wacht niet op de ander.
- Eis je plek op, mee willen doen.
- Doe iets aan de feestdagen (bijvoorbeeld door invoering van het systeem dat ieder 10 dagen vrije dagen naar eigen keuze kan verdelen over 14 mogelijke feestdagen).